

2023 жылғы 30 қыркүйектегі жағдай бойынша
«Green Power Generation» АҚ аралық қысқартылған қаржылық есептілігіне
түсіндірме жазба

«Green Power Generation» АҚ

2023 жылғы 30 қыркүйекте аяқталған тоғыз айдағы аралық қысқартылған қаржылық есептілікке ескертпелер

1. ЖАЛПЫ МӘЛІМЕТ

"Green Power Generation" АҚ (бұған дейін "Exploration Production АЛМЭКС" АҚ) (бұдан әрі – "Компания") Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес 2016 жылғы 9 тамызда тіркелген акционерлік қоғам болып табылады. Компания 24.05.2022 ж. заңды тұлғаны қайта тіркеу арқылы атауын, заңды мекенжайын, қызмет түрін, басшысын өзгертті.

Компанияның акционері "Кристалл Менеджмент" АҚ болып табылады, ол акцияларды сатып алу-сату шарты негізінде 04.07.2022 ж. бастап Компанияда 100% акцияға ие.

Компанияның заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Чайковский көшесі, 95.

Негізгі қызметі электр энергиясын өндіру болып табылады.

Қазақстан қор биржасы листингтік комиссиясының (KASE) 2017 жылғы 26 қазандағы шешімімен KZ1C60570015 (ISIN –KZ1C00001478) "Exploration Production АЛМЭКС" АҚ-ң жай акциялары баламалы алаңның "акциялар" секторындағы KASE ресми тізіміне енгізілді. Тізілімдер жүйесінде 2017 жылғы 14 тамызда бағалы қағаздар шығарылымын мемлекеттік тіркеу туралы 2017 жылғы 4 тамыздағы куәлік негізінде "Exploration Production АЛМЭКС" АҚ №А6057 акцияларының шығарылымы тіркелді.

2023 жылғы 30 қыркүйектегі жағдай бойынша Компания электр энергиясын өндіру бойынша активтерге иелік етпейді және тиісінше негізгі қызмет түрін жүзеге асырмайды.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ

Компанияның аралық қысқартылған қаржылық есептілігі Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) 34 «Аралық қаржылық есептілік» сәйкес дайындалды.

Осы қысқартылған аралық қаржылық есептілік жылдық қаржылық есептілікте ашылуға жататын барлық мәліметтер мен деректерді қамтымайды және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның жылдық қаржылық есептілігімен бірге қаралуы тиіс.

Осы аралық қысқартылған қаржылық есептілік есеп саясатында және осы қаржылық есептілікке ескертпелерде ашылған операцияларды қоспағанда, бастапқы құн негізінде дайындалды.

Аралық қысқартылған қаржылық есептілік теңгемен ұсынылған және арнайы ескертілген жағдайларды қоспағанда, осы қаржылық есептіліктегі барлық мәндер мыңға дейін дөңгелектенеді.

3. МАҢЫЗДЫ БУХГАЛТЕРЛІК ПІКІРЛЕР, БАҒАЛАУ ЖӘНЕ БОЛЖАМДАР

Бағалау және болжамдар

ХҚЕС-ке сәйкес қаржылық есептілікті дайындау басшылықтың есепті күнгі есепке алынған активтер мен міндеттемелердің сомаларына және шартты міндеттемелердің ашылуына және есепті кезең ішіндегі кірістер мен шығыстардың есепке алынған сомаларына әсер ететін пайымдауларды, бағалаулар мен жорамалдарды пайдалануын көздейді. Бағалаулар мен болжамдар үнемі талданады және басшылық тәжірибесіне және басқа факторларға, соның ішінде осы жағдайларда болуы мүмкін болашақ оқиғаларға негізделген. Дегенмен, нақты нәтижелер бұл бағалаулардан өзгеше болуы мүмкін.

Келесі ескертулерде, атап айтқанда, қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық жасаған бағалаулардың белгісіздігінің маңызды аспектілері туралы ақпарат берілген:

- Ескерту 5 – Ақша құралдары

Әділ құн активті сату кезінде алынатын немесе бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасындағы әдеттегі мәміле шеңберінде міндеттемені беру кезінде төленетін бағаны көрсетеді, мұндай баға

басқа бағалау әдістемесін пайдалана отырып, тікелей бақыланатын немесе есеп айырысу жолымен алынған болса да. Активтің немесе міндеттеменің әділ құнын бағалау кезінде, егер нарық қатысушылары бағалау күніне активтің немесе міндеттеменің бағасын қалыптастыру кезінде осындай сипаттамаларды ескеретін болса, Компания активтің немесе міндеттеменің сипаттамаларын ескереді. Әділ құн бойынша бағалау жүргізу және/немесе әділ құнды бағалауға қатысты ақпаратты ашу үшін осы қаржылық есептіліктегі әділ құн жоғарыда көрсетілген тәсілмен айқындалады,

ХҚЕС (IFRS) 2 қолдану саласына жататын меншікті үлестік құралдар негізінде төлемдермен жасалатын мәмілелерді, ХҚЕС (IAS) 17 қолдану саласына жататын лизингтік операцияларды, сондай-ақ әділ құнмен салыстырылатын, бірақ бұл ретте әділ құн болып табылмайтын бағалауларды қоспағанда, мысалы, мүмкін болатын іске асырудың таза құны ХҚЕС (IAS) 2 немесе ХҚЕС (IAS) 36 пайдалану мәні.

Сонымен қатар, қаржылық есептілікті дайындау мақсатында әділ құнды бағалау әділ құн иерархиясы негізінде жіктеледі (1, 2 немесе 3 деңгей). Деңгейлер нарықтық деректер негізінде әділ құнды тікелей анықтау мүмкіндігіне сәйкес келеді және жалпы әділ құнды бағалау кезінде пайдаланылған бастапқы деректердің маңыздылығын көрсетеді:

- 1-деңгейдегі бастапқы деректер Компанияның бағалау күніне қол жеткізе алатын бірдей активтердің немесе міндеттемелердің белсенді нарықтарындағы түзетулерді қажет етпейтін баға белгілеулерін білдіреді;
- 2-деңгейдің бастапқы деректері 1-деңгей үшін анықталған баға белгілері емес, бірақ актив немесе міндеттеме үшін нарықта тікелей немесе жанама түрде байқалады; және
- 3-деңгейдегі бастапқы деректер актив немесе міндеттеме бойынша бақыланбайтын бастапқы деректер болып табылады.

Үздіксіз қызмет принципі

Бұл қаржылық есептілік Компания үздіксіз қызмет принципін ұстанады деген болжам негізінде дайындалды. Бұл жақын болашақта оның әдеттегі шаруашылық қызметі барысында активтерді сатуды және міндеттемелерді өтеуді көздейді.

Компания 2023 жылғы 30 қыркүйекте аяқталған кезеңде 745 мың теңге мөлшеріндегі шығынды мойындады. Электр энергиясын өндіру үшін активтерді сатып алуға байланысты Компанияның одан әрі қызметі реттеуші органдардан рұқсат алуды, жеткілікті қаржыландыруды, сату көлемін және Компанияның шығыстарын жабуға жеткілікті кірістерді қоса алғанда, белгілі бір болашақ оқиғаларға байланысты.

Басшылық жақын болашақта Компания акционерден және басқа да байланысты тараптардан қаржылық көмек және болашақ қызметті қаржыландыру үшін пайдаланылатын несиелер түрінде жеткілікті қаржы алады деп санайды.

Компанияның қаржылық есептілігі Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі комитет ("ХҚЕСК") шығарған Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына ("ХҚЕС") сәйкес дайындалды.

4. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Пайыздық кірістер

Қаржылық активтер бойынша пайыздық кірістер, егер Компанияның экономикалық пайда алу ықтималдығы жоғары болса және кірістердің мөлшерін сенімді түрде бағалауға болатын болса, танылады. Пайыздық кірістер қаржы активінің баланстық құнына (пайыздарды есептемегенде) және тиімді пайыздық мөлшерлемеге сүйене отырып есептеледі, ол тану сәтінде қаржы активі өтелгенге дейін күтілетін мерзім ішінде күтілетін болашақ ақшалай түсімдердің дисконтталуын қамтамасыз ететіндей етіп есептеледі.

Ағымдағы табыс салығы

Ағымдағы салық сомасы бір жылдағы салық салынатын пайда мөлшеріне қарай анықталады. Салық салуға дейінгі пайда басқа есепті кезеңдердегі салық салу мақсаттары үшін салық салынатын немесе шегерілетін кірістер мен шығыстардың баптарына, сондай-ақ салық салу мақсаттары үшін салық салынбайтын немесе шегерілмейтін баптарға байланысты кірістер немесе шығындар туралы есепте және басқа жиынтық кірістерде көрсетілген пайдадан ерекшеленеді. Ағымдағы табыс салығы бойынша міндеттемелер есепті кезең аяқталғанға дейін заңнамада қолданысқа енгізілген салық салу мөлшерлемелерін пайдалана отырып есептеледі.

Кейінге қалдырылған табыс салығы

Басшылық жақын болашақта Компания акционерден және басқа да байланысты тараптардан қаржылық көмек және болашақ қызметті қаржыландыру үшін пайдаланылатын несиелер түрінде жеткілікті қаржы алады деп санайды.

Кейінге қалдырылған табыс салығы қаржылық есептілікте көрсетілген активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен салық салынатын пайданы есептеу кезінде пайдаланылатын тиісті салық есебінің деректері арасындағы уақытша айырмашылықтарға қатысты танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері осы уақыт айырмашылықтарын пайдалану үшін болашақта салық салынатын пайданың болу ықтималдығы жоғары болған жағдайда барлық шегерілетін уақыт айырмашылықтарын ескере отырып көрсетіледі. Егер уақытша айырмалар салық салынатын да, бухгалтерлік пайдаға да әсер етпейтін мәмілелер (бизнесті біріктіру жөніндегі мәмілелерден басқа) шеңберіндегі активтер мен міндеттемелерді бастапқы тану салдарынан туындаса, салық активтері мен міндеттемелері қаржылық есептілікте көрсетілмейді.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің баланстық құны әрбір есепті кезеңнің соңында қайта қаралады және егер болашақта осы активтерді толық немесе ішінара пайдалану үшін жеткілікті салық салынатын пайданың болу ықтималдығы жоғары болмаса, азаяды.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен табыс салығы бойынша міндеттемелер есепті күнге заңнамамен бекітілген немесе іс жүзінде бекітілген және салық активін сату немесе міндеттемені өтеу кезеңінде күшінде болады деп болжанатын салық ставкаларын (сондай-ақ салық заңнамасының ережелерін) пайдалана отырып есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері мен активтерін бағалау Компанияның активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын өтеу немесе өтеу тәсілдеріне қатысты ниеттерінің (есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша) салықтық салдарын көрсетеді.

Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер мен міндеттемелер бойынша өзара есеп айырысу ағымдағы салық міндеттемелеріне қарсы ағымдағы салық активтерін есепке алуға заңды түрде бекітілген құқық болған жағдайда және олар бір салық органы алатын табыс салығына қатысты болған кезде жүргізіледі және Компания өзінің салық активтерін өтеуді және салық міндеттемелерін таза негізде өтеуді жоспарлап отыр.

Қаржы құралдары

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер Компания тиісті қаржы құралына қатысты шарт бойынша тарап болған кезде Компанияның қаржылық жағдайы туралы есепте көрсетіледі.

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер бастапқыда әділ құны бойынша бағаланады. Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді сатып алуға немесе шығаруға тікелей байланысты транзакциялық шығындар (пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша көрсетілетін қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерден басқа) бастапқы тану кезінде қаржылық активтердің немесе қаржылық міндеттемелердің әділ құнын тиісінше арттырады немесе азайтады. Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін қаржылық активтерді немесе қаржылық міндеттемелерді сатып алуға тікелей қатысты транзакциялық шығындар тікелей пайдаға немесе шығынға жатады.

Қаржылық активтер

Қаржы активтерін тану және тануды тоқтату активті сатып алу немесе сату шарттары тиісті нарықта қабылданған мерзім ішінде активті жеткізуді талап ететін шарт бойынша жүзеге асырылған жағдайда мәміле жасалған күні орын алады.

Есепте танылған барлық қаржы активтері бастапқы танылғаннан кейін қаржы активтерінің жіктелуіне байланысты амортизацияланған немесе әділ құн бойынша бағалануы тиіс.

Қаржы активтерінің жіктелуі :

- Шартта көзделген ақша ағындарын алуға бағытталған бизнес-модель шеңберінде ұсталатын борыштық құралдар, ол тек негізгі борыш сомасына төлемдер мен пайыздарды ғана қамтиды, бастапқы танылғаннан кейін амортизацияланған құн бойынша бағаланады.
- Бизнес-модель шеңберінде ұсталатын борыштық құралдар, оның мақсаты шарттарда көзделген ақша ағындарын алу, оның ішінде тек негізгі қарыз сомасына төлемдер мен пайыздар, сондай-ақ тиісті борыштық құралдарды сату болып табылады, бастапқы танылғаннан кейін басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланады;

- Барлық басқа борыштық құралдар (мысалы, әділ құны бойынша бағаланатын немесе сатуға арналған борыштық құралдар) және үлестік құралдарға инвестициялар бастапқы танылғаннан кейін пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланады.
- Бұл ретте қаржы активі бастапқы танылған кезде Компания әрбір жеке жағдайда күшін жоюға жатпайтын таңдауды/жіктеуді жүзеге асыруға құқылы. Атап айтқанда:
- Егер мұндай инвестициялар саудаға арналмаған болса және ҚХЕС (IFRS) 3 қолданылатын бизнесті біріктіру кезінде Сатып алушы мойындаған шартты сыйақы болып табылмаса, Компания басқа жиынтық кірістің құрамында меншікті капиталға салынған инвестициялардың әділ құнының кейінгі өзгерістерін ұсыну туралы қайтарымсыз шешім қабылдауға құқылы; сондай-ақ
- Егер мұндай борыштық құрал басқа жиынтық кіріс арқылы амортизацияланған құн немесе әділ құн бойынша тану критерийлеріне сәйкес келсе, ол есепке алу сәйкессіздігін ("әділ құн бойынша есепке алу опциясы") жойған немесе айтарлықтай азайтқан жағдайда, Компания борыштық құралды ПЗАӘҚБ санатына жатқызу туралы қайтарымсыз шешім қабылдай алады.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағалау принципі

Әділ құн активті сату кезінде алынатын немесе негізгі нарықтағы бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасындағы әдеттегі мәміле жағдайында міндеттемені беру кезінде төленетін бағаны немесе ол болмаған жағдайда Компанияның көрсетілген күнге рұқсаты бар ең тиімді нарықты білдіреді.

Компания белсенді нарықта осы құралдың бағаларын қолдана отырып, құралдың әділ құнын бағалайды. Егер актив немесе міндеттеме бойынша операциялар тұрақты негізде баға белгілеулерді айқындау үшін жеткілікті жиілікте және жеткілікті көлемде жасалса, нарық белсенді деп танылады.

Белсенді нарықта ағымдағы баға ұсыныстары болмаған жағдайда, Компания ең көп бақыланатын бастапқы деректерді пайдаланатын бағалау әдістерін пайдаланады, ал бақыланбайтын бастапқы деректер ең аз пайдаланылады. Таңдалған бағалау әдістері нарық қатысушылары осы жағдайларда ескеретін барлық факторларды қамтиды.

Бастапқы тану кезінде қаржы құралының әділ құнының ең жақсы дәлелі әдетте мәміленің бағасы, яғни төленген немесе алынған өтемнің әділ құны болып табылады. Егер Компания бастапқы тану кезіндегі әділ құн мәміле бағасынан өзгеше екенін анықтаса және әділ құн ұқсас актив немесе міндеттеме үшін белсенді нарықтағы ағымдағы баға белгілеулерімен расталмаса және тек бақыланатын бастапқы деректерді пайдаланатын бағалау әдістеріне негізделмесе, қаржы құралы бастапқыда әділ құн мен мәміле бағасы арасындағы айырмашылықты кейінге қалдыру үшін түзетілген әділ құн бойынша бағаланады. Бастапқы танудан кейін айырмашылық құралдың бүкіл өмір сүру кезеңінде сәйкесінше пайда немесе шығын құрамында көрінеді, бірақ бағалау бақыланатын бастапқы деректермен толық расталған сәттен кешіктірмей немесе операция аяқталған кезде.

Қаржы активінің немесе міндеттеменің әділ құны өзгерген кезде туындайтын пайда немесе залал былайша көрсетіледі:

- өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатындар санатына жіктелген қаржы құралы бойынша пайда немесе залал пайда немесе залал құрамында көрсетіледі.

Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі

Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі – бұл құралдың баланстық құнына тұрақты пайыздық мөлшерлемені (тиімді пайыздық мөлшерлемені) қамтамасыз ету мақсатында тиісті кезеңдегі пайыздық кірістерді немесе пайыздық шығыстарды тану әдісі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме - бұл қаржы құралының күтілетін қолданылу мерзіміне немесе тиісті жағдайларда қаржы құралының таза баланстық құнына дейін қысқа мерзімге есептелген болашақ ақшалай төлемдерді немесе түсімдерді (кредиттер бойынша болашақ шығындарды қоспағанда) дисконттаудың нақты мөлшерлемесі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме белгілі бір құрал үшін көрсетілген өзгермелі мөлшерлеме бойынша несиелік спредті көрсететін сыйлықақыны немесе дисконтты қоспағанда, пайыздық өзгерістің келесі күніне дейін өзгермелі мөлшерлеме құралдары бойынша ақша ағындарын дисконттау үшін немесе нарықтық мәнге байланысты белгіленбеген басқа айнымалы факторлар үшін қолданылады. Мұндай сыйлықақылар немесе дисконттар құралдың күтілетін айналым мерзімі ішінде амортизацияланады. Дисконтталған құнды есептеу тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігін құрайтын келісімшарт тараптары төлеген және алған барлық комиссияларды қамтиды.

Бағамдық айырмашылықтардан түсетін кірістер мен шығыстар

Шетел валютасында көрсетілген қаржы активтерінің баланстық құны осы шетел валютасында айқындалады және әрбір есепті кезеңнің соңындағы спот бағамы бойынша қайта есептеледі. Атап

айтқанда, көрсетілген хеджирлеу қатынастарының бөлігі болып табылмайтын амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржы активтері үшін бағамдық айырмашылықтар пайда немесе залал құрамында көрсетіледі.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Компания әрдайым сауда-саттық дебиторлық берешегі мен осы қаржы құралдарының бүкіл мерзімі ішінде күтілетін келісімшарттық активтер бойынша несиелік шығындарды мойындайды. Осы қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік шығындар борышкерлерге тән факторларға, жалпы экономикалық жағдайларға және есепті күнге шарттардың ағымдағы және болжамды бағытын бағалауға, соның ішінде ақшаның уақыттық құнына түзетілген несиелік шығындар бойынша Компанияның тарихи тәжірибесіне негізделген бағалау резервтерінің матрицасын пайдалана отырып бағаланады.

Барлық басқа қаржы құралдары үшін Компания бастапқы танылған сәттен бастап құрал бойынша кредиттік тәуекел елеулі ұлғайған жағдайда, қаржы құралының бүкіл қолданылу мерзімі ішінде күтілетін кредиттік залалдардың толық шамасы мөлшерінде бағалау резервін таниды. Барлық басқа жағдайларда күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтер 12 ай шегінде күтілетін кредиттік залалдар мөлшеріне тең мөлшерде қалыптастырылады.

Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау шамасы тең болатын бағалау резервінің көмегімен жүргізілуі тиіс:

- келесі 12 ай ішінде күтілетін кредиттік залалдардың шамасы, яғни есепті күннен кейін 12 ай ішінде туындауы мүмкін құрал бойынша міндеттемелерді орындамау жағдайлары салдарынан күтілетін кредиттік залалдар болып табылатын қаржы құралының бүкіл қолданылу мерзімі үшін кредиттік залалдардың сол бөлігі («бірінші кезең»);
- құрал бойынша міндеттемелерді оның қолданылу мерзімі ішінде орындамаудың барлық ықтимал жағдайлары салдарынан туындайтын қаржы құралының бүкіл қолданылу мерзімі ішінде күтілетін кредиттік залалдардың шамасы («екінші кезең» және « үшінші кезең»).

Несиелік тәуекелдің айтарлықтай өсуі

Бастапқы танылған сәттен бастап қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюуы мәніне бағалау кезінде Компания қалған өтеу мерзімін негізге ала отырып, есепті күндегі жағдай бойынша құрал бойынша дефолт тәуекелін қаржы құралы бастапқы танылған кезде қалған өтеу мерзімі үшін көрсетілген есепті күнге болжанған дефолт тәуекелімен салыстырады.

Мұндай бағалауды жүргізу кезінде Компания өткен кезеңдердегі ақпаратты және болжамды деректерді қоса алғанда, компанияның тәжірибесі мен сараптамалық бағалаулары негізінде негізсіз шығындарсыз немесе күш-жігерсіз алынуы мүмкін болжамды ақпаратты қоса алғанда, негізделген және расталатын сандық және сапалық ақпаратты ескереді. Қарастырылып отырған болжамды ақпарат экономикалық сарапшылардың, қаржылық талдаушылардың, мемлекеттік органдардың, тиісті талдау орталықтарының және басқа да осыған ұқсас ұйымдардың есептерінен алынған компанияның борышкерлері жұмыс істейтін салалардың болашақ перспективаларын, сондай-ақ Компанияның негізгі қызметіне қатысты нақты және болжамды экономикалық ақпараттың әртүрлі сыртқы көздерін қарауды қамтиды.

Атап айтқанда, бастапқы танылған сәттен бастап несиелік тәуекелдің едәуір өсуін бағалау кезінде келесі ақпарат ескеріледі:

- қаржы құралының сыртқы (бар болса) немесе ішкі кредиттік рейтингінің нақты немесе күтілетін елеулі нашарлауы;
- белгілі бір қаржы құралы бойынша сыртқы нарықтағы несиелік тәуекел көрсеткіштерінің айтарлықтай нашарлауы, мысалы, борышкер үшін дефолт бағасының немесе ұзақтығының айтарлықтай өсуі немесе қаржы активінің әділ құны оның амортизацияланған құнынан аз болған дәрежесі;
- борышкердің борыштық міндеттемелерін орындау қабілетінің айтарлықтай төмендеуіне әкелетін іскерлік, қаржылық немесе экономикалық жағдайлардағы бар немесе болжамды қолайсыз өзгерістер;
- борышкер қызметінің нақты немесе күтілетін елеулі нашарлауы;
- сол борышкердің басқа қаржы құралдары бойынша несиелік тәуекелдің айтарлықтай өсуі;
- борышкердің борыштық міндеттемелерін орындау қабілетінің айтарлықтай төмендеуіне әкелетін борышкердің нормативтік, экономикалық немесе технологиялық ортасындағы нақты немесе күтілетін елеулі қолайсыз өзгеріс.
- Жоғарыда аталған бағалаудың нәтижелеріне қарамастан, Компания қаржылық актив бойынша несиелік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап, келісімшарттық төлемдер 30

күннен артық кешіктірілген кезде, Егер компанияда керісінше дәлелдейтін ақылға қонымды және расталған ақпарат болмаса, айтарлықтай өсті деп болжайды.

- Жоғарыда айтылғандарға қарамастан, Компания егер қаржылық құрал есепті күні несиелік тәуекелі төмен деп анықталса, қаржы құралы бойынша несиелік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай өскен жоқ деп болжайды. Қаржы құралы төмен несиелік тәуекел ретінде анықталады, егер:
- Қаржы құралының дефолт қаупі төмен,
- Борышкердің жақын болашақта ақша ағындарына қатысты келісімшарттық міндеттемелерін орындау үшін үлкен мүмкіндіктері бар, және
- Ұзақ мерзімді перспективада экономикалық және іскерлік жағдайлардағы қолайсыз өзгерістер қарыз алушының ақша қаражаттарының қозғалысы бойынша өзінің шарттық міндеттемелерін орындау қабілетін төмендетуі мүмкін, бірақ міндетті емес.

Компания активтің жалпы қабылданған анықтамаға сәйкес "инвестициялық деңгейдегі" сыртқы несиелік рейтингі болған кезде немесе сыртқы рейтингі болмаса, активтің "Несиеге қабілетті" ішкі рейтингі болған кезде қаржылық активтің несиелік тәуекелі төмен болады деп сенуі мүмкін. "Несиеге қабілетті" дегеніміз контрагенттің қаржылық жағдайы мықты және мерзімі өткен сомалар жоқ дегенді білдіреді.

Қаржылық кепілдік шарттары үшін Компания қайтарып алынбайтын міндеттеменің тарапы болатын күн құнсыздану мәніне қаржы құралын бағалау мақсатында бастапқы тану күні болып есептеледі. Қаржылық кепілдік шарттары бастапқы танылған сәттен бастап несиелік тәуекелдің едәуір ұлғаюы болғанын бағалау кезінде Компания аталған борышкердің шарт бойынша орындамайтын тәуекелдің өзгеруін ескереді.

Компанияда несиелік тәуекелдің айтарлықтай өсуін анықтау үшін қолданылатын критерийлердің тиімділігін растауға бағытталған бақылау процедуралары бар. Компания дефолтқа әкелген несиелік тәуекел факторларының рейтингте уақтылы ескерілгенін анықтау үшін өзінің несиелік рейтингтерін тарихи деректер негізінде мезгіл-мезгіл тексеріп отырады.

Дефолтты анықтау

Компания несиелік тәуекелді ішкі басқару мақсатында дефолтты көрсететін келесі критерийлерді қарастырады, өйткені тарихи тәжірибе көрсеткендей, келесі критерийлердің біріне сәйкес келетін қаржылық активтер әдетте өтелмейді:

- борышкер қаржы келісімдерін бұзған жағдайда; немесе
- Компания ішінде әзірленген немесе сыртқы көздерден алынған ақпарат борышкердің несие берушілерге, соның ішінде Компанияларға толық көлемде төлеуі екіталай екенін көрсетеді (Компания ұстайтын кез келген қамтамасыз етуді есепке алмағанда).
- Жоғарыда келтірілген талдауларға қарамастан, Компания дефолт қаржылық актив 90 күнге кешіктірілген кезден кешіктірілмейді деп санайды, егер ұйымда төлемді кешіктіруді көздейтін дефолт критерийін қолдану орынды екенін көрсететін негізделген және расталған ақпарат болса.
- Кредиттік-құнсызданған қаржы активтері
- Қаржы активі осындай қаржы активі бойынша есептелген болашақ ақша ағындарына теріс әсер ететін бір немесе бірнеше оқиғалар туындаған жағдайда кредиттік-құнсызданған болып есептеледі. Кредиттік-құнсызданған қаржы активтеріне қатысты "үшінші сатыдағы активтер" термині қолданылады. Несиелік құнсыздану белгілері келесі оқиғалар туралы бақыланатын деректерді қамтиды:
- қарыз алушының немесе несие берушінің айтарлықтай қаржылық қиындықтары;
- дефолт немесе төлемді кешіктіру сияқты келісімшарт талаптарын бұзу;
- кредитордың қарыз алушыға экономикалық себептерге немесе қарыз алушының қаржылық қиындықтарына байланысты шарттық талаптарға байланысты несие беруші өзгеше жағдайда бермейтін жеңілдіктер беруі;
- қаржылық қиындықтар нәтижесінде бағалы қағаздар үшін белсенді нарықтың жойылуы; немесе
- несиелік шығындарды көрсететін үлкен жеңілдікпен қаржы активін сатып алу.

Активтерді есептен шығару

Кәсіпорын қаржылық активті есептен шығару туралы ақпарат борышкердің қаржылық күйзеліске ұшырағанын және қалпына келтірудің нақты перспективасының жоқтығын көрсететін болса, мысалы, борышкер таратылған немесе банкроттық рәсіміне кіріскен кезде немесе сомалар болған кезде коммерциялық дебиторлық берешек жағдайында есептен шығарады. мерзімі екі жылдан астам уақыт өткен, қайсысы бірінші келсе. Есептен шығару – бұл тануды тоқтатуға әкелетін оқиға.

Компания есептен шығарылған қаржы активтері бойынша берешекті мәжбүрлеп өндіріп алуға жүгінуге құқылы. Компания мәжбүрлі түрде алған өтемдер құнсызданудан түскен пайданың артуына әкеледі.

Күтілетін несиелік шығындарды өлшеу және тану

Күтілетін несиелік шығындар дефолт ықтималдығының көбейтіндісімен, дефолт кезіндегі шығындар деңгейімен (яғни, егер дефолт болса, шығындар мөлшері) және дефолт талаптарының сомасымен өлшенеді. Дефолт ықтималдығы мен күтілетін дефолт шығындарын бағалау жоғарыда сипатталғандай Тарихи деректер мен болжамды ақпаратқа негізделген. Дефолт тәуекеліне келетін болсақ, ол қаржылық активтер үшін есепті күндегі активтердің жалпы баланстық құнымен ұсынылады; қаржылық кепілдік шарттары үшін дефолтқа ұшырау есепті күнге пайдаланылған соманы және болашақта дефолт күніне есептен шығарылуы күтілетін кез келген қосымша сомаларды қамтиды, Тарихи тенденциялар, түсіністік және т. б. негізінде анықталған Компания борышкерлерді қаржыландырудың нақты болашақ қажеттіліктерін және басқа да тиісті болжамды ақпаратты ұсынады.

Егер Компания қаржы құралы үшін залалдар бойынша резервті алдыңғы есепті кезеңде қаржы құралының бүкіл қолданылу мерзімі ішінде күтілетін кредиттік залалдар мөлшеріне тең сомада бағаласа, бірақ ағымдағы есепті күнге осы шарттардың бұдан былай тиімді являюсястігін анықтаса, Компания залалдар бойынша резервті 12 айлық күтілетін кредиттік залалға тең мөлшерде бағалайды, жеңілдетілген тәсіл қолданылған активтерді қоспағанда, ағымдағы есепті күнгі деректер бойынша. Егер Компания қаржы құралы үшін залалдар бойынша резервті қаржы құралының бүкіл қолданылу мерзімі ішінде күтілетін кредиттік залалдар мөлшеріне тең сомада алдыңғы есепті кезеңде бағаласа, бірақ ағымдағы есепті күнге осы шарттар бұдан былай тиімді болып табылмайтынын айқындаса, Компания оңайлатылған тәсіл қолданылған активтерді қоспағанда, ағымдағы есепті күндегі деректер бойынша залалдар бойынша резервті 12 айлық күтілетін кредиттік залалға тең мөлшерде бағалайды.

Компания барлық қаржы құралдары бойынша пайда немесе залал құрамындағы құнсызданудан түскен пайданы немесе залалды шығындарды жабуға арналған қаражат есебінен олардың баланстық құнын тиісті түзетумен таниды.

Қаржы активтерін тануды тоқтату

Қаржы активін тану тиісті шарт бойынша ақша ағындарына құқықтар тоқтатылған жағдайда (шарттық талаптардың елеулі өзгеруіне әкеп соғатын модификация нәтижесінде құқықтардың аяқталуын қоса алғанда) немесе қаржы активін және активті иеленуге байланысты барлық негізгі тәуекелдер мен пайданы басқа ұйымға берген жағдайда ғана тоқтатылады. Егер Компания активке иелік етумен байланысты пайданың барлық негізгі тәуекелдерін бермесе және сақтамаса және берілген активті бақылауды жалғастырса, онда ол осы активтегі және онымен байланысты міндеттемедегі өз үлесін тиісті сомаларды ықтимал төлеу мөлшерінде көрсетеді. Егер Компания берілген қаржы активін иеленумен байланысты барлық негізгі тәуекелдер мен пайданы өзіне сақтап қалса, онда ол осы активті ескеруді жалғастырады, ал беру кезінде алынған ақша қаражаты қамтамасыз етілген қарыз түрінде көрсетіледі.

Қаржы активін тану толық тоқтатылған кезде активтің баланстық құны мен алынған өтем сомасы арасындағы айырма, сондай-ақ бұрын пайда немесе залал құрамында танылған және капитал құрамында жинақталған дебиторлық берешек пен жиынтық пайда/залал пайда немесе залал құрамында танылады. Бұған дейін Өзге жиынтық табысқа жатқызылған жинақталған пайда/залал кейіннен пайда немесе залал құрамына қайта жіктелмейтін, БЖАӘҚБ санатына жіктелген меншікті капиталға салынған инвестициялар ерекшелік болып табылады.

Қаржылық міндеттемелер

Жіктеу және бағалау

Компанияның қаржылық міндеттемелері амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржылық міндеттемелерді білдіреді.

Басқа қаржылық міндеттемелер бастапқыда мәміле бойынша шығындарды шегергендегі әділ құн бойынша есепке алынады. Кейіннен басқа қаржылық міндеттемелер тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып амортизацияланған құн бойынша ескеріледі.

Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі

Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі қаржылық міндеттеменің амортизацияланған құнын есептеу және пайыздық шығыстарды тиісті кезеңге бөлу үшін қолданылады. Тиімді пайыздық мөлшерлеме – бұл борыштық құралдың күтілетін әрекет ету мерзімі ішінде немесе (егер бар болса) қысқа мерзім

ішінде қаржылық міндеттеменің амортизацияланған құнына дейін күтілетін болашақ ақшалай төлемдерді дисконттау мөлшерлемесі (ТПМ ажырамас бөлігі болып табылатын борыштық құрал бойынша алынған немесе жасалған барлық төлемдерді, мәмілені ресімдеу жөніндегі шығындарды және өзге де сыйлықақыларды немесе дисконттарды қоса алғанда).

Бағамдық айырмашылықтардан түсетін кірістер мен шығыстар

Шетел валютасында номиналданған және әрбір есепті кезеңнің соңында амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер үшін бағамдық айырмадан түсетін кірістер мен шығыстар құралдардың амортизацияланған құны негізінде айқындалады. Бағамдық айырмашылықтан түскен бұл кірістер мен шығыстар белгілі бір хеджирлеу қатынастарының бөлігі болып табылмайтын қаржылық міндеттемелер бойынша пайда немесе залал ретінде көрсетіледі. Хеджирлеу құралы ретінде белгіленгендер үшін валюталық тәуекелдерді хеджирлеу басқа жиынтық кірістің құрамында көрінеді және капиталдың жеке құрамдас бөлігі ретінде жинақталады.

Қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтату

Компания қаржылық міндеттемелерді олар өтелген, жойылған немесе олар бойынша талап ету мерзімі аяқталған жағдайда ғана тануды тоқтатады. Танылуы тоқтатылатын қаржылық міндеттеменің баланстық құны мен төленген немесе төлеуге жататын өтемнің арасындағы айырма пайда немесе залал құрамында танылады.

Компания мен несие беруші арасында болып жатқан шарттары айтарлықтай ерекшеленетін борыштық құралдармен алмасу бастапқы қаржылық міндеттемені өтеу және жаңа қаржылық міндеттемені мойындау ретінде ескеріледі. Компания бастапқы қаржылық міндеттемені өтеу және жаңа қаржылық міндеттемені тану ретінде қолданыстағы қаржылық міндеттеменің немесе оның бір бөлігінің шарттарындағы елеулі өзгерістерді ескереді. Егер бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған алынған комиссиялық сыйақыны шегергендегі комиссиялық сыйақыны төлеуді қоса алғанда, жаңа шарттарға сәйкес ақша ағындарының дисконтталған дисконтталған құны бастапқы қаржылық міндеттеме бойынша қалған ақша ағындарының дисконтталған дисконтталған құнынан кемінде 10%-ға өзгеше болса, Компания міндеттемелердің шарттары айтарлықтай өзгеше болады деген жорамалдан туындайды.

Егер өзгеріс елеулі болмаса, мыналар арасындағы айырмашылық: (1) модификацияға дейінгі міндеттеменің баланстық құны; және (2) өзгерістен кейінгі ақша ағындарының келтірілген құны пайда немесе залал құрамында басқа да пайда мен залал құрамындағы өзгерістен түскен пайда немесе залал ретінде танылуға тиіс.

Активтер мен міндеттемелерді қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді деп жіктеу

Компанияның қаржылық жағдайы туралы есепте активтер мен міндеттемелерді олардың қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді болып жіктелуі негізінде ұсынады. Актив қысқа мерзімді болып табылады, егер:

- ол іске асырылуы керек немесе әдеттегі операциялық цикл шеңберінде сатуға және тұтынуға арналған;
- ол негізінен сауда мақсаттарына арналған;
- оны есепті кезең аяқталғаннан кейін он екі ай ішінде іске асыру болжанады; немесе
- ол айырбастауға немесе есепті кезеңнен кейін кемінде он екі ай ішінде міндеттемелерді өтеу үшін пайдалануға шектеулер болған жағдайларды қоспағанда, ақша қаражаттары мен олардың баламаларын білдіреді.
- Барлық басқа активтер ұзақ мерзімді активтер ретінде жіктеледі. Міндеттеме қысқа мерзімді болып табылады, егер:
- ол әдеттегі операциялық цикл аясында өтелуі керек;
- ол негізінен сауда мақсатында ұсталады;
- ол есепті кезең аяқталғаннан кейін он екі ай ішінде өтелуге тиіс;
- компанияның есепті кезең аяқталғаннан кейін кемінде он екі ай ішінде міндеттемені өтеуді кейінге қалдыруға шартсыз құқығы жоқ.
- Компания барлық басқа міндеттемелерді ұзақ мерзімді міндеттемелер ретінде жіктейді. Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері ұзақ мерзімді активтер мен міндеттемелер ретінде жіктеледі.

Шартты міндеттемелер

Шартты міндеттемелер қаржылық есептілікте экономикалық пайда алуға байланысты ресурстардың кету мүмкіндігі айтарлықтай болған жағдайда ғана көрсетіледі. Шартты активтер қаржылық есептілікте көрсетілмейді, бірақ экономикалық пайда алу мүмкіндігі болған кезде ашылуға жатады.

Байланыстырылған тараптармен операциялар

Осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде келесі Тараптар байланысты тараптар ретінде қарастырылды:

1. тікелей немесе жанама түрде бір немесе бірнеше делдал арқылы тарап:
 - Компанияның бақылауында немесе жалпы бақылауында (оларға холдингтік компаниялар, еншілес кәсіпорындар және бір бас фирманың басқа еншілес компаниялары кіреді);
 - Компанияда үлестік қатысуы бар; немесе
 - Компанияны бірлескен бақылауды жүзеге асырады;
2. тарап Компанияның қауымдасқан тарапы болып табылады;
3. тарап Компания қатысушы болып табылатын бірлескен кәсіпорын болып табылады;
4. тарап Компанияның немесе оның бас кәсіпорнының негізгі басқару персоналының мүшесі болып табылады;
5. тарап (1) немесе (7) тармақтарда көрсетілген кез келген адамның отбасы мүшесі болып табылады;
6. тарап (7) немесе (8) тармақтарда көрсетілген кез келген тұлғаның бақылауында, бірлескен бақылауында немесе елеулі ықпалында болатын немесе осындай компанияда тікелей немесе жанама түрде дауыс беруге елеулі құқығы бар компания болып табылады; немесе
7. тарап Компанияның немесе компанияның байланысты тарапы болып табылатын кез келген Компанияның қызметкерлері үшін зейнетақы схемасын білдіреді.

Әрбір ықтимал байланысты тарапты қарастырған кезде олардың заңды нысаны ғана емес, қарым-қатынастың мазмұнына ерекше назар аударылады.

Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Есепті күннен кейінгі оқиғалар – бұл есепті күн мен қаржылық есептілікті бекіту күні арасындағы кезеңде болатын қолайлы және қолайлы емес оқиғалар. Есепті күні шарттың болуын растайтын оқиғалар қаржылық есептілікте көрсетіледі (түзету оқиғалары). Есепті күннен кейін туындаған жағдайлар туралы куәландыратын оқиғалар қаржылық есептілікте көрсетілмейді (түзетуші емес оқиғалар).

Жаңа стандарттар, қолданыстағы стандарттар мен түсіндірулерге түсініктемелер мен түзетулер

Төменде 2023 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енген жаңа стандарттар, түзетулер мен түсініктемелер берілген. Компания шығарылған, бірақ әлі күшіне енген кез келген стандарттарды, түсіндірмелерді немесе түзетулерді мерзімінен бұрын қолданбаған:

ХҚЕС (IFRS) 17 «Сақтандыру шарттары»

2017 жылдың мамыр айында ХҚЕС Кеңесі «Сақтандыру шарттары» ХҚЕС (IFRS) 17 шығарды, бұл ақпаратты тану және бағалау, ұсыну және ашу мәселелерін қарастыратын сақтандыру шарттары үшін қаржылық есептіліктің жаңа кешенді стандарты.

ХҚЕС (IFRS) 17 негізгі мақсаты сақтандырушылар үшін тиімдірек және дәйекті болып табылатын және есепке алудың барлық тиісті аспектілерін қамтитын сақтандыру шарттарын есепке алудың жан-жақты моделін ұсынатын сақтандыру шарттарын есепке алу моделін ұсыну болып табылады.

ХҚЕС (IFRS) 17 негізінде келесілермен толықтырылған жалпы модель жатыр:

- тікелей қатысу шарттары бар сақтандыру шарттары үшін белгілі бір модификациялар (ауыспалы сыйақы әдісі),
- жеңілдетілген тәсіл (сыйлықақыны бөлуге негізделген тәсіл) негізінен қысқа мерзімді келісімшарттар үшін.

Бұл стандарт Компанияға қолданылмайды.

ХҚЕС (IAS) 1 түзетулер енгізу – «Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді деп жіктеу»

2020 жылдың қаңтар айында ХҚЕС Кеңесі міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді деп жіктеуге қатысты талаптарды түсіндіретін ХҚЕС (IAS) 1 69-76-тармақтарына түзетулер шығарды. Түзетулерде мыналар түсіндіріледі:

- міндеттемелерді реттеуді кейінге қалдыру құқығы нені білдіреді;
- міндеттемелерді реттеуді кейінге қалдыру құқығы есепті кезеңнің соңында болуы тиіс;
- міндеттемелерді жіктеуге ұйымның міндеттемелерді реттеуді кейінге қалдыру құқығын орындау ықтималдығы әсер етпейді;
- міндеттеме шарттары оның жіктелуіне әсер етпейді, егер айырбасталатын міндеттемеге енгізілген туынды құралдың өзі үлестік құрал болса.

Басшылық түзетулерді қолдану Компанияның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етеді деп күтпейді.

Бухгалтерлік бағалауды анықтау – ХҚЕС (IAS) 8 түзетулер енгізу

2021 жылдың ақпан айында ХҚЕС кеңесі ХҚЕС (IAS) 8 түзетулерін шығарды, онда «есептік бағалау» анықтамасы енгізіледі. Түзетулер бухгалтерлік есептегі өзгерістер мен есеп саясатындағы өзгерістер мен қателерді түзету арасындағы айырмашылықты анықтайды. Сонымен қатар, олар кәсіпорындардың бағалау мәндерін есептеу үшін өлшеу әдістері мен бастапқы деректерді қалай қолданатынын түсіндіреді.

Түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде.

Бір операциядан туындайтын активтер мен міндеттемелерге қатысты кейінге қалдырылған салық – ХҚЕС (IAS) 12 түзетулер енгізу

2021 жылдың мамыр айында Кеңес ХҚЕС (IAS) 12 түзетулерін шығарды, олар ХҚЕС (IAS) 12 бойынша бастапқы тануға қатысты алып тастау аясын тарылтады, осылайша ол салық салынатын және шегерілетін уақыттық айырмашылықтардың тең болуына әкелетін операцияларға қолданылмайды.

Түзетулер ұсынылған салыстырмалы кезеңдердің ең ерте кезеңінде немесе басталғаннан кейін болатын операцияларға қолданылуы керек. Сонымен қатар, ұсынылған салыстырмалы кезеңдердің ең ерте кезеңінде кейінге қалдырылған салық активі (салық салынатын пайда жеткілікті болған жағдайда) және кейінге қалдырылған салық міндеттемесі жалдау және пайдаланудан шығару міндеттемелерімен байланысты барлық шегерілетін және салық салынатын уақытша айырмашылықтарға қатысты танылуы керек.

Басшылық жоғарыда аталған стандарттарды қолдану Компанияның келесі кезеңдердегі қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етеді деп күтпейді.

5. АҚША ҚАРАЖАТТАРЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

Есеп беру күніндегі жағдай бойынша ақша қаражаттары мен олардың баламалары келесідей ұсынылған:

	30 қыркүйек 2023 жыл	31 желтоқсан 2022 жыл
Ағымдағы банктік шоттардағы ақша қаражаттары	694	849
Жинақ шоттарындағы ақша қаражаттары	82 000	80 000
Ақша қаражаты бойынша күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(1 764)	(1 764)
Жиыны	80 930	79 085

Күтілетін несиелік шығындар бойынша резерв қозғалысы төменде келтірілген:

	30 қыркүйек 2023 жыл	31 желтоқсан 2022 жыл
Кезеңнің басындағы қалдық	1 764	1 764
ХҚЕС 9 қолдану әсері	-	-
Резервті қалпына келтіру	-	-
Кезеңнің соңындағы қалдық	1 764	1 764

6. ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ САУДА ЖӘНЕ БАСҚА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

Дебиторлық берешек
Басқа дебиторлық берешек
Берілген аванстар
Жиыны

30 қыркүйек 2023 жыл	31 желтоқсан 2022 жыл
-	-
-	131
-	-
-	131

7. ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ САУДА ЖӘНЕ БАСҚА КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

2023 жылғы 30 қыркүйектегі және 2023 жылғы 30 маусымдағы сауда кредиторлық және өзге де берешек мынадай түрде ұсынылған:

Кредиторлық сауда берешегі
Басқа кредиторлық берешек
Жиыны

30 қыркүйек 2023 жыл	31 желтоқсан 2022 жыл
3 495	74
-	-
3 495	74

8. ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ БАҒАЛАУ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ

Қызметкерлердің пайдаланылмаған демалыстары бойынша міндеттемелер
Жиыны

30 қыркүйек 2023 жыл	31 желтоқсан 2022 жыл
183	52
183	52

9. АКЦИОНЕРЛІК КАПИТАЛ

	30 қыркүйек 2023 жыл	31 желтоқсан 2022 жыл	Акция, %
Акционерлік капитал	106 050	106 050	100%
	106 050	106 050	100%

2017 жылдың қыркүйегінде "Фирма АЛМЭКС ПЛЮС" ЖШС Компанияның акционерлік капиталына 106 050 мың теңге көлемінде жарна төлеп, жай акцияларды толығымен төледі. Толық төленген 100000 жай акциялардың әрқайсысы акционерлер жиналысында бір дауыс беру құқығын және дивидендтер алу құқығын береді.

2022 жылдың шілдесінде "Кристалл Менеджмент" АҚ компанияның 100% акциясын сатып алды.

Төменде KASE талаптарына сәйкес есептелген Компанияның бір жай акциясының баланстық құны келтірілген:

	30 қыркүйек 2023 жыл	31 желтоқсан 2022 жыл
Активтер жиыны	87 235	83 963
Минус: материалдық емес активтер	-	-
Минус: міндеттемелер жиыны	(4 143)	(126)
Қарапайым акцияның баланстық құнын есептеу үшін таза активтер	83 092	83 837
Жай акциялар саны (дана)	100 000	100 000
Бір жай акцияның баланстық құны (теңгемен)	831	838

10. ҚАРЖЫЛАНДЫРУДАН ТҮСЕТІН КІРІСТЕР

	2023 ж. 30 қыркүйекте аяқталған тоғыз ай үшін	2022 ж. 30 қыркүйекте аяқталған тоғыз ай үшін
Депозит бойынша сыйақы	8 682	4 716
	8 682	4 716

11. БАСҚА КІРІСТЕР / ШЫҒЫСТАР

	2023 ж. 30 қыркүйекте аяқталған тоғыз ай үшін	2022 ж. 30 қыркүйекте аяқталған тоғыз ай үшін
Бағамдық айырмашылықтан түсетін кірістер / шығыстар (нетто)		
Активтердің шығуынан түсетін кірістер	-	109
Жиыны	-	-
	-	109

12. ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

2023 және 2022 жылдың 30 қыркүйегінде аяқталған кезеңде әкімшілік шығындар келесі баптармен ұсынылды:

	2023 ж. 30 қыркүйекте аяқталған тоғыз ай үшін	2022 ж. 30 қыркүйекте аяқталған тоғыз ай үшін
Жалақы және соған сәйкес салықтар	3 812	2 219
Жалдау шығындары	276	243
Консультациялық қызметтер	1 400	-
Басқасы	522	1 440
Жиыны	6 010	3 902

13. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Саяси және экономикалық жағдайлар

Дамушы елдердің, соның ішінде Қазақстан Республикасының нарықтары неғұрлым дамыған елдердің тәуекелдерінен өзгеше экономикалық, саяси, әлеуметтік, сот және заңнамалық тәуекелдерге ұшырайды. Қазақстан Республикасында бизнесті жүргізуді реттейтін заңдар мен нормативтік актілер тез өзгеруі мүмкін, оларды өз бетінше түсіндіру мүмкіндігі бар. Қазақстан Республикасының болашақ даму бағыты көбінесе мемлекеттің салық және кредит-ақша саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге, сондай-ақ елдегі саяси ахуалдың өзгеруіне байланысты болады.

Компанияның қаржылық жағдайы мен болашақ қызметі дамушы елге тән экономикалық проблемалар мен экономика мен халықты несиелеу қарқынына байланысты нашарлауы мүмкін. Компания басшылығы экономикалық қиындықтардың дәрежесін де, ұзақтығын да болжай алмайды немесе олардың Компанияның қаржылық нәтижелеріне әсерін бағалай алмайды.

Сот талаптары

Қаржылық есептілікті бекіту күнінде Компанияда міндеттемелері осы қаржылық есептілікте есептелетін немесе ашылатын Компанияның қызмет нәтижелеріне немесе қаржылық жағдайына елеулі әсер етуі мүмкін ағымдағы сот талқылаулары немесе шешілмеген талап-арыздар жоқ.

Сақтандыру полистері

Компания өз тәуекелдерін сақтандыруды келесі бағыттар бойынша жүзеге асырады:

- қызметкерлерді жазатайым оқиғалардан сақтандыру;

Салық салу

Мемлекеттің салық заңнамасында бірнеше түсіндірме болуы мүмкін. Сондай-ақ, салық органдарының экономикалық қызметке қатысты ерікті пайымдаулар қабылдау қаупі бар. Салық органдары Компания қызметіне қатысты басшылықтың пайымдауларына осындай дау туындаған жағдайда қосымша салықтар, айыппұлдар мен өсімпұлдар туындауы мүмкін.

Салық органдары соңғы бес жылдағы салық есептілігін тексере алады. Алайда, салықтық тексеруді жүргізу Жоғары тұрған салық органы тексеруді қайта жүргізе алмайды дегенді білдірмейді. Сонымен қатар, егер сот салық органдарының тексеруге кедергі жасау фактісін мойындаса, сот органдарының түсіндірмелеріне сәйкес салық есептілігі тексерілуі мүмкін мерзім ұзартылуы мүмкін.

Компания басшылығы барлық қажетті салық есептеулері жүргізілді және сәйкесінше қаржылық ақпаратта тиісті резервтерді есептеу талап етілмейді деп санайды.

Қоршаған ортаны қорғау

Компания қазіргі уақытта Қазақстан Республикасында қолданылатын қоршаған ортаны қорғауға қатысты барлық заңдар мен нормативтік актілерді сақтайды деп есептейді. Алайда қазақстандық заңдар мен нормативтік актілер болашақта өзгеруі мүмкін. Компания қоршаған ортаны қорғауға қатысты заңдар мен нормативтік актілердегі ықтимал өзгерістердің мерзімдерін немесе ауқымын болжай алмайды. Мұндай өзгерістер орын алған жағдайда Компаниядан неғұрлым қатаң нормаларға сай болу үшін өзінің техникалық базасын жаңғыртуды жүргізу талап етілуі мүмкін.

14. БАЙЛАНЫСТЫРЫЛҒАН ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР

Осы қаржылық есептіліктің мақсаттары үшін Компаниямен байланысты тараптар акционер, басқа да байланысты Компаниялар және негізгі басқару персоналы болып табылады. 2023 жылғы 30 қыркүйекте компаниямен байланысты болған тараптар:

- Компанияның негізгі басқару персоналы, Директорлар кеңесінің мүшелері;
- «Кристалл Менеджмент» АҚ Бас компаниясы;

Байланысты тараптармен жасалатын операциялар Компаниялардан алынған немесе Компанияның байланысты тарабы болып табылатын Компания сатқан мүлік, жұмыстар мен қызметтер үшін есеп айырысулардың жай-күйін көрсету үшін пайдаланылады. Ұқсас баптар, байланысты тараптар арасындағы операциялардың есептілікке әсерін түсіну үшін ақпаратты бөлек ашу қажет болған жағдайларды қоспағанда, жиынтықта ашылады. Компаниядағы операциялардың әр класына қатысты баға саясаты қабылданбады.

Кәдімгі қызмет барысында және тәуелсіз тараптар арасындағы мәмілелерде басым болатын шарттармен Компания байланысты тараптармен операциялар жасамады.

"Кристалл Менеджмент" АҚ Бас ұйымы және басқа да байланысты тараптар:

	<u>30 қыркүйек 2023 жыл</u>	<u>31 желтоқсан 2022 жыл</u>
Бас компанияға берілген аванстар	-	-

Компанияның басқару персоналы

2023 және 2022 жылғы 30 қыркүйектегі жағдай бойынша негізгі басқарушы персоналдың еңбегіне ақы төлеу бойынша сыйақылар:

	<u>30 қыркүйек 2023 жыл</u>	<u>30 қыркүйек 2022 жыл</u>
Негізгі басқару персоналының негізгі жалақысы	1 547	1 158
Негізгі басқару персоналының құрамына енгізілген адамдар саны	2	2
Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы	1 743	818
Директорлар кеңесіндегі мүшелер саны	3	3

15. ҚЫЗМЕТКЕ ӘСЕР ЕТЕТІН НЕГІЗГІ ФАКТОРЛАР

Компания өзінің әдеттегі қызметі шеңберінде нарықтық тәуекелдерге, валюталық тәуекелге, несиелік тәуекелге және өтімділік тәуекеліне ұшырайды. Компания алыпсатарлық қаржылық қызметпен айналыспайды.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – бұл нарықтық бағаның өзгеруі Компанияның пайдасына немесе оның қолындағы қаржы құралдарының құнына теріс әсер ету қаупі. Нарықтық тәуекелді басқарудың

мақсаты – өндірілген инвестициялардың кірістілігін оңтайландыруға қол жеткізе отырып, нарықтық тәуекелге ұшырауды бақылау және оны рұқсат етілген шектерде ұстау болып табылады.

Компания кезең ішіндегі пайда немесе залал көрсеткішінің өзгеріштігін реттеу мақсатында хеджирлеу операцияларын есепке алудың арнайы ережелерін қолданбайды.

Валюталық тәуекел

Компания валюталық тәуекелге ұшырайды және Компанияның функционалдық валютасынан басқа валютада операцияларды жүзеге асырады.

Валюталық тәуекел – бұл валюта бағамдарының өзгеруіне байланысты қаржы құралы бойынша болашақ ақша ағындарының әділ құны өзгертін тәуекел. Компания шетел валюталарының айырбастау бағамдарының өзгеру қаупіне ұшырайды, өйткені Компанияның операциялық қызметі функционалды валютаны қолдана отырып жүзеге асырылатынына қарамастан, ақша қаражаттарының түсімдері мен шығуларының белгілі бір бөлігі АҚШ долларымен көрсетілген.

Капиталды басқару

Компания қарыз бен капитал балансын оңтайландыру арқылы мүдделі тараптар үшін кірісті барынша арттырумен қатар үздіксіз қызмет принципін ұстануды жалғастыру үшін өз капиталын басқарады. Компанияның капитал құрылымына Компанияның меншікті капиталы (шығарылған капиталды, резервтерді және жинақталған пайданы қоса) кіреді. Компания капиталға қандай да бір сыртқы талаптарға бағынбайды.

Кредиттік тәуекел – Компания белгілі және несиеге қабілетті Тараптармен мәмілелер жасау саясатын ұстанады. Компанияның әлеуетті кредиттік тәуекелі бар қаржы активтері негізінен көрсетілген қызметтер үшін алынатын шоттар бойынша берешекпен және "Қазақстан Халық Банкі" АҚ-да ақшалай қаражатпен ұсынылған.

Келесі кестеде Standard&Poor's агенттігі анықтаған "Қазақстан Халық Банкі" АҚ бойынша тиісті есепті күндерге қаражаттың едәуір сомасы орналастырылған кредиттік рейтинг көрсетілген:

Банктер және қаржы құралдары	Рейтингтік агенттік	Кредиттік рейтинг	
		2023 жыл	2022 жыл
"Қазақстан Халық Банкі" АҚ	Standard & Poor's	BB/ Тұрақты	BB/ Тұрақты

Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құн – бұл бағалау күні нарыққа қатысушылар арасында ерікті негізде операция жүргізу кезінде активті сату кезінде алынуы немесе міндеттемені беру кезінде төленуі мүмкін баға. Әділ құнның ең жақсы дәлелі – бұл белсенді нарықтағы баға.

Белсенді нарық – бұл активпен немесе міндеттемемен операциялар жеткілікті жиілікте және тұрақты негізде бағалау туралы ақпарат алуға мүмкіндік беретін жеткілікті көлемде жүргізілетін нарық. Компанияның қаржы құралдарының әділ құны олардың қысқа мерзімділігіне байланысты шамамен баланстық құнға тең.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл әдеттегі немесе күтпеген жағдайларда өтеу мерзімі келгенде Компанияның төлемдер бойынша міндеттемелерін орындай алмау қаупі. Компания 30 күн кезеңіне күтілетін операциялық шығыстарды жабу үшін жеткілікті көлемде бірінші талап бойынша қолжетімді ақшалай қаражаттың болуын қамтамасыз етеді.

16. ЕСЕПТІ КҮННЕН КЕЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

Аралық қысқартылған қаржылық есептілікті бекіту сәтінде қаржылық есептілікке ескертпелерде түзетуді немесе ашуды талап ететін есепті күннен кейін болған қандай да бір оқиғалар орын алмайды.

**Директор
Мухамбетов Н.Б.**

**Бухгалтер
Род А.И.**

